

Bibliothèque numérique

medic@

**Try, Bertrand - candidat / Louis,
Antoine - président. - [De offium
inflammatione et carie]**

1752.

***Paris : Typis FR. Delaguette
Chirurgorum Collegii
Typographi
Cote : ms 2342, n°17***



Licence ouverte. - Exemplaire numérisé: BIU Santé
(Paris)

Adresse permanente : [http://www.biusante.parisdescartes
.fr/histmed/medica/cote?ms02342_ms02346x01x0017](http://www.biusante.parisdescartes.fr/histmed/medica/cote?ms02342_ms02346x01x0017)



D. O. M.
POSITIONES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.



MIRANDA hominis dignitas & præstantia ! Nobilem quâ donatur formam , partiumque suarum symmetriam & singulare artificium quis contemplan , hominem naturæ decus non exclamet ! laudatam corporis humani formam elegantem exhibent ossa ; his enim cæteræ partes affiguntur , hæc , fulcri modo , corporis universam molem sustentant.

SOLIDIORES corporis partes , ossa , fibris vario modo dispositis constantur. Ex variâ fibrarum ordinatione triplex exurgit ossium substantia , compacta scilicet quæ lamellis sibi mutuo subjacentibus efformatur , spongiosa , & reticularis.

OSSIBUS superexpanditur membrana tenuis , minutissimis filamentis contexta , vasis arteriosis & venosis , nervisque stipata , acutiori sensu donata : hanc periosteum vocant. Ossibus firmiter ac



intimè adhæret per vasa, quæ poros ossium subeunt, omnes lamellas quibus instruuntur irrigatura. In hunc usum periosteo consociatur membrana sensilis quam dicunt medullarem, seu medullosam, quâ cavitas ossium cingitur; adversus hanc PARÆI nostri observationem, frustra reclamante Riolano *.

DIVERSIS usibus assignantur ossium arteriæ; aliæ nempe medullæ secretioni, ut à siccitate & fragilitate nimia præserventur ossa; aliæ ossium substantiæ, quorum ope increscunt & nutriuntur.

PERSPECTE cognita vasorum internas ossium partes investientium texturâ, facile patebit ossa, inflammationi, abscessibus, gangrenæ, cancro depascenti, aliisque affectibus, morbis qui in partes corporis molles sæviunt, haud disparibus, esse obnoxia.

OBSTRUCTIS à sanguine ultimis arteriarum quæ in intima ossium penetralia producuntur propaginibus, fit ossis inflammatio, variis signis, pro variâ quæ infestatur parte, dignoscenda.

OSSEÆ compagis inflammatio, periostei prius inflammati non raro soboles: quæ si in periosteo adhuc resideat, acerbissimus, & profundus exardescit dolor.

SI arteriosorum canalium plexus, membranam exornans cellululos ossium recessus investientem, inflammationem incurrat; hæc dolore formicante, admodum profundo, minùs acutè pungente, quem pressio magna nec auget nec sedat, judicatur.

INFLAMMATIONIS in ipsâ ossium medullâ hærentis difficillima cognitio. Profundissimè enim delitescit, lentè serpit propter segnem inertemque liquidorum fluxum. Aggestione fluidorum stagnantium adauctâ, nonnunquam fit ossis abscessus; effusi putrefiunt humores; manifesta que ut plurimum tunc se prodit inflammatio suppurationis prævia, cum exeso, jamque corrupto osse, versùs extimam superficiem serpit.

OSSIUM inflammationis curatio difficilis: exteriùs periosteum & solidiorem ossis partem corripientis medela facilior; difficilior si spongiosam substantiam invaserit; omnium verò difficillima si ipsam infestaverit medullam.

CUM ossium vasa sanguifera, membranâ ubique firmata, cellulosis parietibus coërceantur, elasticaque eorum vis concutiendis,

* Encheirid. Anatom. Lib. VI°. Cap. 4°.

diverberandisque humorum stagnantium massulis necessaria impediatur; non mirum si venæ sectiones, alvi subductio, ratio victus, externorum medicaminum admotio, denique in arcendâ partium mollium inflammatione, quæ meritiò laudantur auxilia, hoc in casu minùs præstent.

HÆSITANTIUM, Stagnantiumque in exilibus ossium vasis, humorum dilutioni & discussione maximè conducet si largus ciatur sudor ope copiosi potûs aquosi, specificâ herbarum aromaticarum virtute roborati; modo priùs celebretur venæ sectio, ut ad inflammatam partem affluxus arteriosi sanguinis minuatur, canalesque distensi relaxentur; institutâ itemque, pro re natâ, alvi purificatione.

Si ossis inflammatio in suppurationem abierit, eâque pars ossis extima tantum afficiatur, fit morbus, quem, proprio nomine, cariem vocant. Si vero in claustris ac repagulis ossium formentur ac latitent abscessus, osseaue destruat compages; hanc profundior ossis corruptionem gangrænâ alii, alii cancrum ossium, quidam spinam ventosam, nonnullique cum *Severino* in pueris, *pædarthrocacem* appellant.

Ab externâ haud infrequenter causâ nasci solet ossis caries. hujusce morbi gradus varii: quò plus in ossis substantiam processerit caries, non eò gravior semper habenda. Pejor si Os spongiosum, pessima si quamdam infestet ossium absconditorum partem, in quâ opiferæ manui denegetur accessus.

NATURA, sedes, causæ, & gradus cariei, variam eventûs, diversam itemque curandi rationem exhibent.

VARIA est cariei curandæ norma. Leviusculæ sufficiunt linamenta arida, vel spirituosis imbuta medicamentis. Paulò profundior, post extersam saniem pulveribus balsamicis conspergatur, vel instillantur exsiccantia cinnamomi, caryophyllorum, ligni sancti olea, vel essentia mastiches, aloës, myrrhæ &c.

AN extirpandæ cariei competant medicamenta rodentia, non levis inter autores controversia. Hæc improbat clarissimus *Heyne**; ex *M. le Dran* commendantur ab *Heistero*. Utrique opinioni favent rationes, exque exemplis & observationibus illustrantur. Quæ generaliter observantur, huic quæstioni dirimendæ prorsus sunt imparia. Si ulcus à carie non profundâ productum, molli, luxuriante,

* Vid. Thef. Medico-Chirurg. auctoris de præcipuis ossium morbis.

4

semperque recrudescente carne impleatur ; tunc felicissimus ro-
dentium remediorum usus ; inter quæ mercurium aquâ forti solu-
tum laudari potissimum posse docuit praxis haud improspéra*.

Si profundius penetraverit caries , irritâ remediorum supel-
lectili , vel scalpro , vel terebrâ , vel ferro candente , si fieri possit ,
eximenda : immò alia ex aliis dicta nonnunquam proderunt arti-
ficia.

FACILE putrescunt qui ope suppurationis præsertim à causâ
internâ oriundæ , in abditis ossium recessibus , in ipsâque medul-
lari membranâ delitescunt humores. Undè si eorum acredine cor-
rosivâ eliquetur & solvatur ossium substantia , nullum , nisi ab am-
putatione membri , eâque non procrastinandâ , auxilium.

TETRIS humorum putridorum effluviis jam infici sanguinis
massam indicant hæctica febris , tabes , colliquativi sudores , &
diarrhæa , lethi imminenti nuntia ; tunc si nulla omnino renascitu-
rarum post operationem virium , spes adfulserit ; eâ institutâ , licet
aliundè sit necessaria , dehonestaretur Ars benefica ; sin minùs , con-
trâ**.

* Conf. Obs. 51 , 52 , 53 . D. le Dran Tom. I.

** V. Obs. clariss. Monro , in actis Societ. Edinburg. Tom. IV.
artic. XXI. Edit. Gallic.

De Pau.
Has positiones , DEO JUVANTE , & præside M.
ANTONIO LOUIS , Liberalium Artium &
Chirurgiæ Magistro , Regiæ Chirurgorum Academiæ
Consiliario & Excerptorum Secretario , Regio librorum
Censore , & è Regiâ Lugdunensi Societate , tueri con-
biur BERTRANDUS TRY , Palensis , in almâ Parisiensi
Artium Facultate Magister , & Regii Fratrum Chari-
tatis Nosocomii Chirurgus ordinarius.

P A R I S I I S ,
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die 14^a. Augusti , anno Salutis 1752. à sesqui-secundâ
post meridiem ad septimam.

P R O A C T U P U B L I C O
E T S O L E M N I C O O P T A T I O N E .

Typis FR. DELAGUETTE Chir. Collegii Typographi.